

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 novembre 2021

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code de droit économique
en ce qui concerne les contrats d'agence
commerciale en vue de prémunir
les agents commerciaux contre
l'augmentation unilatérale des frais ou
leur imposition par le commettant**

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 70.261/1 & 70.261/2 DU
9 NOVEMBRE 2021**

Voir:

Doc 55 **2109/ (2021/2022)**:
001: Proposition de loi de Mme Kathleen Verhelst.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 november 2021

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek
van economisch recht inzake
de handelsagentuurovereenkomsten
houdende de bescherming van
handelsagenten tegen de eenzijdige verhoging
of oplegging van de kosten door de principaal**

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 70.261/1 & 70.261/2 VAN
9 NOVEMBER 2021**

Zie:

Doc 55 **2109/ (2021/2022)**:
001: Wetsvoorstel van mevrouw Kathleen Verhelst.

05677

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beige gekleurd papier)

Le 5 octobre 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Présidente de la Chambre des représentants à communiquer un avis, dans un délai de soixante jours, sur une proposition de loi

— 'modifiant le Code de droit économique en ce qui concerne les contrats d'agence commerciale en vue de prémunir les agents commerciaux contre l'augmentation unilatérale des frais ou leur imposition par le commettant' (*Doc. Parl.*, Chambre, 2020-21, n° 55-2109/001)

— 'modifiant le Code de droit économique en vue de protéger les agents contre les augmentations unilatérales des frais par le commettant' (*Doc. Parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-2153/001)

Les propositions ont été examinées par la première chambre le 28 octobre 2021. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Wouter PAS et Inge VOS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Arne CARTON, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix VAN DAMME, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 9 novembre 2021.

*

Op 5 oktober 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitster van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht binnen een termijn van zestig dagen een advies te verstrekken over een wetsvoorstel

— 'tot wijziging van het Wetboek van economisch recht inzake de handelsagentuurovereenkomsten houdende de bescherming van handelsagenten tegen de eenzijdige verhoging of oplegging van de kosten door de principaal' (*Parl. St. Kamer* 2020-21, nr. 55-2109/001)

— 'tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, teneinde agenten te beschermen tegen eenzijdige kostenverhogingen door de principaal' (*Parl. St. Kamer* 2020-21, nr. 55-2153/001)

De voorstellen zijn door de eerste kamer onderzocht op 28 oktober 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 november 2021.

*

PORTÉE DES PROPOSITIONS DE LOI

1. Les propositions de loi 70.261/1¹ et 70.262/1² soumises pour avis ont pour objet de prémunir les agents commerciaux contre l'augmentation unilatérale des frais ou leur imposition par le commettant. Les propositions de loi visent, de cette manière, à prévoir une protection comparable à celle qui existe déjà actuellement dans le cas où le commettant modifie unilatéralement les commissions³.

Les deux propositions de loi ont une portée et une finalité similaires et tendent à modifier l'article X.13 du Code de droit économique. La proposition de loi 70.262/1 insère, en outre, un article X.13/1 nouveau dans le Code de droit économique. Les deux propositions font néanmoins l'objet d'un seul et unique avis de la section de législation, étant entendu que certaines des observations qui y sont formulées concernent spécifiquement l'une des deux propositions.

2. L'article 2, 1°, de la proposition de loi 70.261/1 vise à insérer un nouvel alinéa dans l'article X.13 du Code de droit économique, qui précèdera l'alinéa 8 actuel de cet article. Ce nouvel alinéa dispose que les parties fixent librement, lors de la conclusion du contrat d'agence commerciale, les frais mis à charge de l'agent. Toute augmentation ou extension unilatérale des frais est assimilée à une rupture du contrat d'agence commerciale. Le juge a la possibilité d'interpréter qu'il s'agit d'un accord tacite après une période relativement longue.

L'article 2, 2°, de la proposition de loi 70.261/1 vise à remplacer l'alinéa 8 actuel de l'article X.13 du Code de droit économique, qui devient l'alinéa 9. Par rapport au texte actuel de l'article X.13, alinéa 8, du Code de droit économique, il s'agit d'adapter une référence, de prévoir la possibilité, dans certains secteurs, de conclure également une convention sur les frais dans le cadre d'un organe de concertation paritaire, et de reproduire l'alinéa 9 actuel de l'article X.13 du Code de droit économique.

¹ Proposition de loi 'modifiant le Code de droit économique en ce qui concerne les contrats d'agence commerciale en vue de prémunir les agents commerciaux contre l'augmentation unilatérale des frais ou leur imposition par le commettant' (*Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-2109/1).

² Proposition de loi 'modifiant le Code de droit économique en vue de protéger les agents contre les augmentations unilatérales des frais par le commettant' (*Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-2153/1).

³ Dans les développements relatifs à la proposition de loi 70.261/1, il est mentionné que "la réglementation en vigueur relative aux agences commerciales prévue au livre X du CDE offre une protection insuffisante contre les abus du commettant" (*Doc. Parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-2109/1, p. 3). Les développements relatifs à la proposition de loi 70.262/1 vont dans le même sens et soulignent que le livre X du Code de droit économique, et plus précisément l'article X.13, "ne protège pas suffisamment les agents contre les abus de position de dépendance de la part du commettant" (*Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, n° 55-2153/1, p. 3).

STREKKING VAN DE WETSVOORSTELLEN

1. De om advies voorgelegde wetsvoorstellen 70.261/1¹ en 70.262/1² strekken ertoe de handelsagent te beschermen ingeval de principaal bepaalde kosten eenzijdig verhoogt of oplegt. De wetsvoorstellen beogen op die manier in een vergelijkbare bescherming te voorzien als die welke nu al geldt in het geval waarin de principaal tot een eenzijdige wijziging van de commissies overgaat.³

Beide wetsvoorstellen hebben een gelijkaardige draagwijdte en finaliteit en strekken tot het wijzigen van artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht. Met het wetsvoorstel 70.262/1 wordt bovendien een nieuw artikel X.13/1 in het Wetboek van economisch recht ingevoegd. Beide voorstellen maken niettemin het voorwerp uit van één enkel advies van de afdeling Wetgeving, zij het dat sommige van de erin gemaakte opmerkingen specifiek betrekking hebben op één van beide voorstellen.

2. Artikel 2, 1°, van het wetsvoorstel 70.261/1 strekt tot het invoegen van een nieuw lid in artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht dat voorafgaat aan het huidige achtste lid van dat artikel. Daarin wordt bepaald dat bij het sluiten van de handelsagentuurovereenkomst de partijen vrij de kosten bepalen die ten laste van de agent worden gelegd. Iedere eenzijdige verhoging of uitbreiding van de kosten wordt gelijkgesteld met de verbreking van de handelsagentuurovereenkomst. De rechter beschikt over de mogelijkheid om te oordelen dat er sprake is van een stilzwijgende instemming na een relatief lange periode.

Artikel 2, 2°, van het wetsvoorstel 70.261/1 strekt tot het vervangen van het huidige achtste lid van artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht, dat het negende lid wordt. In vergelijking met de huidige tekst van artikel X.13, achtste lid, van het Wetboek van economisch recht, wordt voorzien in de aanpassing van een verwijzing, in de mogelijkheid om in bepaalde sectoren ook over de kosten in een paritair overlegorgaan een overeenkomst te sluiten, en in de overname van het huidige negende lid van artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht.

¹ Voorstel van wet 'tot wijziging van het Wetboek van economisch recht inzake de handelsagentuurovereenkomsten houdende de bescherming van handelsagenten tegen de eenzijdige verhoging of oplegging van de kosten door de principaal' (*Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-2109/1).

² Voorstel van wet 'tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, teneinde agenten te beschermen tegen eenzijdige kostenverhogingen door de principaal' (*Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-2153/1).

³ In de toelichting bij het wetsvoorstel 70.261/1 wordt melding gemaakt van "een onvoldoende bescherming tegen misbruik van de principaal in de vigerende regeling inzake handelsagentuur in boek X van het WER" (*Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-2109/1, 3). De toelichting bij het wetsvoorstel 70.262/1 gaat in dezelfde richting en er wordt op gewezen dat boek X van het Wetboek van Economisch recht, en meer bepaald artikel X.13, "tekortschiet inzake de bescherming van de agenten tegen misbruik van afhankelijkheid door hun principaal" (*Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-2153/1, 3).

3. L'article 2 de la proposition de loi 70.262/1 vise à modifier l'article X.13, alinéa 8, du Code de droit économique en prévoyant, à l'instar de l'article 2, 2°, de la proposition de loi 70.261/1, la possibilité, dans certains secteurs, de conclure également une convention sur les frais dans le cadre d'un organe de consultation paritaire.

L'article 3 de la proposition de loi 70.262/1 a pour objet d'insérer un article X.13/1, nouveau, dans le Code de droit économique. La règle inscrite dans cette disposition est identique, sur le fond, à la règle insérée par l'article 2, 1°, de la proposition de loi 70.261/1, sauf en ce qui concerne la description des actes équivalents à la rupture du contrat d'agence commerciale. Par ailleurs, la proposition de loi 70.262/1 ne fait pas mention d'une "augmentation ou imposition unilatérale des frais", mais d'une "augmentation ou extension unilatérale des frais".

OBSERVATION COMMUNE

4. Les deux propositions de loi emploient la notion de "frais", alors que ni le texte des propositions ni les développements ne précisent ce que recouvre concrètement cette notion. Pareille précision s'avèrerait pourtant utile, compte tenu du fait que l'on peut se demander comment cette notion s'articule avec la définition des "frais accessoires, notamment des frais d'emballage, de fret [et] d'assurance", qui figure déjà présentement dans l'article X.13, alinéa 5, actuel, du Code de droit économique.

Invité à fournir des précisions à cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit au sujet de la proposition de loi 70.261/1:

"De handelsagenten dragen als zelfstandige meestal het grootste deel van de kosten die verbonden zijn aan hun activiteit. In de bank- en verzekeringssector waar quasi altijd gewerkt wordt op exclusieve basis neemt de principaal in sommige gevallen ook heel wat kosten op zich. Anderzijds gebeurt het vaak dat de agenten moeten participeren in de kosten die de principaal draagt zoals bijv. IT, kosten gepaard met waardentransport, kosten nodig voor het onderhoud van ATM, marketingkosten, gemeentetaksen op loketten, etc. Dit wordt bij het afsluiten van het contract overeengekomen en maakt deel uit van het totaalaanbod van de principaal aan de agent. In de financiële sector zien we echter dat de bijdragen van de agenten in deze kosten nu eenzijdig verhoogd en soms zelfs drastisch worden verhoogd. Ook nieuw is het invoeren van nieuwe soorten van kosten, zoals bijdragen in de bankentaksen, het depositogarantiefonds, digitale prospectie, etc. en het éézijdig opleggen van boetes wanneer eenzijdig door de principaal opgelegde kwaliteitscriteria niet worden gehaald, zoals bijv. bij het indienen van onvolledige kredietdossiers, bezoeksverslagen etc."

Au sujet de la proposition de loi 70.262/1, le délégué concerné a ajouté ce qui suit:

"Partijen bepalen best uitdrukkelijk in de overeenkomst welke kosten terugbetaald zullen worden, in welke mate en of deze kosten al dan niet met interesten dienen terugbetaald

3. Artikel 2 van het wetsvoorstel 70.262/1 strekt tot het wijzigen van artikel X.13, achtste lid, van het Wetboek van economisch recht waardoor, zoals in artikel 2, 2°, van het wetsvoorstel 70.261/1 het geval is, de mogelijkheid bestaat om in bepaalde sectoren ook over de kosten in een paritair overlegorgaan een overeenkomst te sluiten.

Artikel 3 van het wetsvoorstel 70.262/1 strekt tot het invoegen van een nieuw artikel X.13/1 in het Wetboek van economisch recht. De in die bepaling opgenomen regeling is inhoudelijk identiek aan de regeling die wordt ingevoegd bij artikel 2, 1°, van het wetsvoorstel 70.261/1, behalve wat betreft de omschrijving van de handelingen die gelijk staan met de verbreking van de handelsagentuurovereenkomst. Bovendien wordt in het wetsvoorstel 70.262/1 geen melding gemaakt van een "éénzijdige verhoging of oplegging van de kosten", maar van een "éénzijdige verhoging of uitbreiding van de kosten".

GEMEENSCHAPPELIJKE OPMERKING

4. Beide voorstellen van wet hanteren het begrip "kosten", zonder dat in de tekst van de voorstellen of de toelichting erbij wordt verduidelijkt wat dit begrip concreet inhoudt. Dergelijke verduidelijking zou nochtans nuttig zijn ermee rekening houdend dat men zich kan afvragen op welke wijze dat begrip zich verhoudt tot de omschrijving van "de bijkomende kosten, zoals de verpakingskosten, de vrachtprijs, [en] de verzekeringskosten", die nu al voorkomt in het huidige artikel X.13, vijfde lid, van het Wetboek van economisch recht.

Hierover om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde met betrekking tot het wetsvoorstel 70.261/1 het volgende mee:

"De handelsagenten dragen als zelfstandige meestal het grootste deel van de kosten die verbonden zijn aan hun activiteit. In de bank- en verzekeringssector waar quasi altijd gewerkt wordt op exclusieve basis neemt de principaal in sommige gevallen ook heel wat kosten op zich. Anderzijds gebeurt het vaak dat de agenten moeten participeren in de kosten die de principaal draagt zoals bijv. IT, kosten gepaard met waardentransport, kosten nodig voor het onderhoud van ATM, marketingkosten, gemeentetaksen op loketten, etc. Dit wordt bij het afsluiten van het contract overeengekomen en maakt deel uit van het totaalaanbod van de principaal aan de agent. In de financiële sector zien we echter dat de bijdragen van de agenten in deze kosten nu eenzijdig verhoogd en soms zelfs drastisch worden verhoogd. Ook nieuw is het invoeren van nieuwe soorten van kosten, zoals bijdragen in de bankentaksen, het depositogarantiefonds, digitale prospectie, etc. en het éézijdig opleggen van boetes wanneer eenzijdig door de principaal opgelegde kwaliteitscriteria niet worden gehaald, zoals bijv. bij het indienen van onvolledige kredietdossiers, bezoeksverslagen etc."

Met betrekking tot het wetsvoorstel 70.262/1 voegde de desbetreffende gemachtigde daaraan het volgende toe:

"Partijen bepalen best uitdrukkelijk in de overeenkomst welke kosten terugbetaald zullen worden, in welke mate en of deze kosten al dan niet met interesten dienen terugbetaald te

te worden. De agent is een zelfstandige agent en moet dus zelf instaan voor de gebruikelijke kosten, maar soms worden er ook kosten gemaakt naar aanleiding van bepaalde verplichtingen die door de principaal worden opgelegd. Die kosten die ten laste van de agent (kunnen) worden gelegd kunnen van uiteenlopende aard zijn: bankentaksen, kosten voor het depositogarantiefonds, gemeente taksen voor loketten, transportkosten, marketingkosten, administratiekosten, kosten voor centrale juridische ondersteuning, verzendingskosten, kosten voor de huur van een handelsruimte, voorschieten van kosten aan derden bij hoogdringendheid enzovoort”.

Il peut se déduire de l'explication citée, fournie pas les délégués, que la notion de “frais” visée dans les deux propositions de loi a une portée autre que la notion de “frais accessoires” mentionnée à l'article X.13, alinéa 5, du Code de droit économique. Par souci de clarté, il est recommandé de mentionner expressément l'explication donnée par les délégués au cours des débats parlementaires.

EXAMEN DE LA PROPOSITION DE LOI 70.261/1

Article 2

5. Les différents alinéas de l'article X.13 actuel du Code de droit économique portent sur les commissions. Or, la proposition insère entre ces alinéas des dispositions qui concernent soit exclusivement les frais (article 2, 1°, de la proposition), soit à la fois les commissions et les frais (article 2, 2°, de la proposition). L'accessibilité et la lisibilité de l'article X.13 du Code de droit économique, tel que la proposition de loi entend le modifier, seraient mieux assurées si la modification proposée était mise à profit pour diviser l'article X.13 en trois paragraphes, le paragraphe 1er regroupant tous les alinéas relatifs aux commissions, le paragraphe 2 intégrant la disposition que l'article 2, 1°, de la proposition de loi vise à insérer concernant les frais, et le paragraphe 3 intégrant la disposition qui concerne tant les commissions que les frais et qui offre la possibilité, dans certains secteurs, de conclure également une convention au sein d'un organe de concertation paritaire (article 2, 2°, de la proposition)⁴.

6. L'article X.13, alinéa 8, proposé, du Code de droit économique (article 2, 1°, de la proposition) fait mention aussi bien d'une “augmentation ou imposition unilatérale des frais” (“eenzijdige verhoging of oplegging van de kosten”) que d'une “augmentation ou d'une extension des frais” (“verhoogde kosten of een uitbreiding van de kosten”). Si l'on vise des notions tout à fait identiques, il est bien entendu recommandé d'utiliser une terminologie uniforme.

⁴ Si cette suggestion est retenue, il faudra, le cas échéant, adapter la rédaction des dispositions proposées. Tel est le cas par exemple du segment de phrase “par dérogation aux alinéas 1er à 8,” à l'article X.13, alinéa 9, proposé, du Code de droit économique (article 2, 2°, de la proposition).

worden. De agent is een zelfstandige agent en moet dus zelf instaan voor de gebruikelijke kosten, maar soms worden er ook kosten gemaakt naar aanleiding van bepaalde verplichtingen die door de principaal worden opgelegd. Die kosten die ten laste van de agent (kunnen) worden gelegd kunnen van uiteenlopende aard zijn: bankentaksen, kosten voor het depositogarantiefonds, gemeente taksen voor loketten, transportkosten, marketingkosten, administratiekosten, kosten voor centrale juridische ondersteuning, verzendingskosten, kosten voor de huur van een handelsruimte, voorschieten van kosten aan derden bij hoogdringendheid enzovoort.”

Uit de aangehaalde toelichting door de gemachtigden valt af te leiden dat het begrip “kosten”, dat in beide wetsvoorstellen wordt beoogd, een andere draagwijdte heeft dan het begrip “bijkomende kosten” vermeld in artikel X.13, vijfde lid, van het Wetboek van economisch recht. Duidelijkheidshalve verdient het aanbeveling om de uitleg door de gemachtigden uitdrukkelijk aan bod te laten komen tijdens de parlementaire bespreking.

ONDERZOEK VAN HET WETSVoorSTEL 70.261/1

Artikel 2

5. De onderscheiden leden van het huidige artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht hebben betrekking op de commissies. Nu worden tussen die leden in bepalingen toegevoegd die ofwel uitsluitend betrekking hebben op de kosten (artikel 2, 1°, van het voorstel), ofwel op zowel de commissies als de kosten (artikel 2, 2°, van het voorstel). Het zou de toegankelijkheid en de leesbaarheid van artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht, zoals het wetsvoorstel dit beoogt te wijzigen, ten goede komen indien de voorgestelde wijziging zou worden te baat genomen om artikel X.13 in drie paragrafen in te delen, waarbij in paragraaf 1 alle leden zouden kunnen worden gegroepeerd die betrekking hebben op de commissies, in paragraaf 2 de bepaling zou worden opgenomen die artikel 2, 1°, van het wetsvoorstel, met betrekking tot de kosten beoogt in te voegen, en in paragraaf 3 de bepaling zou worden opgenomen met betrekking tot zowel de commissies als de kosten en die betrekking heeft op de mogelijkheid om in bepaalde sectoren ook in een paritair overlegorgaan een overeenkomst te sluiten (artikel 2, 2°, van het voorstel).⁴

6. In het voorgestelde artikel X.13, achtste lid, van het Wetboek van economisch recht (artikel 2, 1°, van het voorstel), wordt melding gemaakt van zowel een “eenzijdige verhoging of oplegging van de kosten” (“[t]oute augmentation ou imposition unilatérale des frais”), als van “verhoogde kosten of een uitbreiding van de kosten” (“d'une augmentation ou d'une extension des frais”). Indien identiek dezelfde begrippen worden beoogd, verdient het uiteraard aanbeveling dat een meer eenvormige terminologie wordt gebruikt.

⁴ Indien op deze suggestie wordt ingegaan, zal in voorkomend geval de redactie van de voorgestelde bepalingen moeten worden aangepast. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de zinsnede “in afwijking van het eerste tot en met het achtste lid,” in het voorgestelde artikel X.13, negende lid, van het Wetboek van economisch recht (artikel 2, 2°, van het voorstel).

7. L'article 2, 1°, de la proposition vise à insérer dans l'article X.13 du Code de droit économique un alinéa 8, nouveau, "avant l'alinéa 8, qui formera l'alinéa 9"; l'article 2, 2°, de la proposition a pour objet de remplacer "l'ancien alinéa 8, qui formera l'alinéa 9". En outre, le texte de l'habilitation contenue à l'article X.13, alinéa 9, actuel, du Code de droit économique est reproduit dans l'alinéa 9, nouveau, de cette disposition. Force est de constater que la règle ainsi proposée ne prévoit pas explicitement l'abrogation ou le remplacement de l'article X.13, alinéa 9, actuel qui subsisterait dès lors sous la forme d'un alinéa 10 – inutile car purement répétitif. Afin d'éviter toute complexité inutile et toute insécurité juridique, il est dès lors recommandé de prévoir, dans une disposition modificative unique, le remplacement de l'article X.13, alinéas 8 et 9, du Code de droit économique par deux nouveaux alinéas (à savoir les alinéas 8 et 9 proposés)⁵.

8. Compte tenu des observations formulées au point 4 à propos de la notion des "frais" visés qu'il faut distinguer des "frais accessoires" mentionnés à l'article X.13, alinéa 5, du Code de droit économique, on peut envisager que l'article X.13, alinéa 9, proposé, du Code de droit économique (article 2, 2°, de la proposition) fasse référence aux "frais visés à l'alinéa 8".

EXAMEN DE LA PROPOSITION DE LOI 70.262/1

Article 2

9. L'observation formulée au point 5 pourrait également être réitérée en ce qui concerne la modification proposée de l'article X.13, alinéa 8, du Code de droit économique, si ce n'est que l'article X.13 du Code de droit économique ne devrait alors être divisé qu'en deux paragraphes⁶, compte tenu de l'article X.13/1 proposé (article 3 de la proposition).

Article 3

10. Pour le motif mentionné à l'observation 8, il pourrait être envisagé de préciser également à l'article X.13/1, proposé, du Code de droit économique qu'il s'agit de frais "visés à l'article X.13, alinéa 8".

*

Le greffier,

Wim GEURTS

Le président,

Marnix VAN DAMME

⁵ Si la suggestion de division en paragraphes, formulée à l'observation 5, est retenue, il conviendra de procéder en conséquence.

⁶ L'article X.13 existant pourrait alors devenir le nouveau paragraphe 1er (relatif aux commissions) et une disposition autonome relative aux frais pourrait être inscrite dans un paragraphe 2.

7. Met artikel 2, 1°, van het voorstel wordt beoogd om in artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht een nieuw achtste lid in te voegen "voor het achtste lid, dat het negende wordt"; artikel 2, 2°, van het voorstel, strekt tot het vervangen van "het vroegere achtste lid, dat het negende wordt". Daarbij wordt de tekst van de machtiging van het huidige artikel X.13, negende lid, van het Wetboek van economisch recht opgenomen in het nieuwe negende lid van deze bepaling. Vastgesteld moet worden dat in de aldus voorgestelde regeling niet uitdrukkelijk wordt voorzien in de opheffing of de vervanging van het huidige artikel X.13, negende lid, waardoor dit lid als een – zinloos want louter repetitief – tiende lid zou voortbestaan. Om nodeloze complexiteit en rechtsonzekerheid te vermijden, verdient het daarom aanbeveling om door middel van een enkele wijzigingsbepaling te voorzien in de vervanging van artikel X.13, achtste en negende lid, van het Wetboek van economisch recht door twee nieuwe leden (zijnde het voorgestelde achtste en negende lid).⁵

8. Rekening houdend met hetgeen *sub* 4 is opgemerkt met betrekking tot het begrip van de beoogde "kosten" die vallen te onderscheiden van de "bijkomende kosten", vermeld in artikel X.13, vijfde lid, van het Wetboek van economisch recht, kan worden overwogen om in het voorgestelde artikel X.13, negende lid, van het Wetboek van economisch recht (artikel 2, 2°, van het voorstel), te verwijzen naar "de kosten, bedoeld in het achtste lid".

ONDERZOEK VAN HET WETSVOORSTEL 70.262/1

Artikel 2

9. Ook met betrekking tot de voorgestelde wijziging van artikel X.13, achtste lid, van het Wetboek van economisch recht, zou de opmerking *sub* 5 kunnen worden hernomen, zij het dat artikel X.13 van het Wetboek van economisch recht alsdan in slechts twee paragrafen zou moeten worden ingedeeld,⁶ rekening houdend met het voorgestelde artikel X.13/1 (artikel 3 van het voorstel).

Artikel 3

10. Om de *sub* 8 vermelde reden zou kunnen worden overwogen om ook in het voorgestelde artikel X.13/1 van het Wetboek van economisch recht te expliciteren dat het om de kosten gaat "bedoeld in artikel X.13, achtste lid".

*

De griffier,

Wim GEURTS

De voorzitter,

Marnix VAN DAMME

⁵ Indien zou worden ingegaan op de *sub* 5 geformuleerde suggestie van een indeling in paragrafen, zal dienovereenkomstig tewerk moeten worden gegaan.

⁶ Waarbij dan het bestaande artikel X.13 de nieuwe paragraaf 1 zou kunnen worden (met betrekking tot de commissies) en in een tweede paragraaf een autonome bepaling met betrekking tot de kosten zou kunnen worden ingeschreven.